

Ministerie van Veiligheid en Justitie
T.a.v. mr. drs. N. Hagemans
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Den Haag, 5 juni 2015

Ref: B15.11

Betreft: Consultatie Besluit rapportage van betalingen aan overheden

Geachte mevrouw Hagemans,

Graag maakt Eumedion gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het consultatiedocument d.d. 13 mei 2015 inzake het voorstel voor het Besluit rapportage van betalingen aan overheden (hierna: het ontwerpbesluit). Het ontwerpbesluit geeft uitvoering aan hoofdstuk 10 van de richtlijn jaarrekening en art. 6 van de herziene richtlijn transparantie. In voornoemde artikelen is een verplichting opgenomen voor grote ondernemingen in de winningsindustrie (olie, gas, mijnbouw) en in de houtkap van oerbossen om te rapporteren over hun materiële betalingen aan overheden.

1. Country-by-country reporting

Eumedion steunt de nieuwe rapportageplicht over betalingen aan overheden. In het bij de Tweede Kamer ingediende wetsvoorstel Uitvoeringswet richtlijn jaarrekening (Kamerstukken II 2014-15, 34 176, nrs. 1-5) wordt voorgesteld om dit overzicht van betalingen in een apart verslag op te nemen dat openbaar moet worden gemaakt, maar dat géén onderdeel is van het bestuursverslag en/of van de jaarrekening en niet wordt betrokken in de jaarrekeningcontrole. Zoals Eumedion eerder in haar reactie van 3 januari 2012 op het voorstel van de Europese Commissie voor de richtlijn jaarrekening¹ heeft aangegeven, pleit Eumedion er vanuit het oogpunt van overzichtelijkheid en gebruikersvriendelijkheid voor om het overzicht wel onderdeel te laten zijn van het bestuursverslag. Dit kan eventueel ook door in het bestuursverslag te refereren aan een separaat verslag over betalingen aan overheden, bij voorkeur in combinatie met een hyperlink naar dat separate verslag in het bestuursverslag. Ter rechtvaardiging van een apart verslag wordt in de nota van toelichting

¹ http://www.eumedion.nl/nl/public/kennisbank/wet-en-regelgeving/2012-01_commentaar_jaarrekeningrichtlijn.pdf.

gewezen op overweging 44 van de preambule van de richtlijn jaarrekening en het gegeven dat de Europese Commissie in het kader van de evaluatie van de rapportageplicht zal bezien of een controle van het verslag noodzakelijk is (art. 48, derde alinea, richtlijn jaarrekening). Deze onderbouwing overtuigt niet. De tekst van de artikelen uit hoofdstuk 10 van de richtlijn jaarrekening en art. 6 van de herziene richtlijn transparantie lijkt er niet aan in de weg te staan dat het overzicht van betalingen onderdeel uitmaakt van het bestuursverslag en laat de lidstaten de vrijheid om dat voor te schrijven.

Indien het overzicht van betalingen onderdeel is van het bestuursverslag heeft dit als bijkomende voordelen dat er in ieder geval een 'lichte' vorm van accountantscontrole plaatsvindt en dat het overzicht van betalingen ook formeel door aandeelhouders aan de orde kan worden gesteld in de algemene vergadering, zodat over de betalingen verantwoording wordt afgelegd door het bestuur aan de algemene vergadering. Het bestuursverslag moet immers 'standaard' worden geagendeerd voor de algemene vergadering; dat hoeft niet ten aanzien van een 'apart verslag'. Eumedion adviseert de nota van toelichting in voornoemde zin aan te passen.

2. Artikel 43, eerste lid, richtlijn jaarrekening

In de concept nota van toelichting (p. 7) is vermeld dat voor betalingen die minder dan €100.000 bedragen een *de minimis* vrijstelling geldt en dat zij niet in het verslag vermeld hoeven te worden. Deze formulering lijkt te kort door de bocht en derhalve niet correct te zijn. Uit art. 43, eerste lid, richtlijn jaarrekening volgt dat betalingen van minder dan €100.000, die in een boekjaar afzonderlijk of in een reeks van samenhangende betalingen zijn verricht, niet in de rapportage hoeven te worden vermeld. De zinsnede "of in een reeks van samenhangende betalingen" heeft zelfstandige betekenis in die zin dat de vrijstelling slechts van toepassing is indien de geaggregeerde betalingen onder de drempel van €100.000 blijven. Eumedion beveelt aan dit in de nota van toelichting te verduidelijken.

3. Artikel 45, tweede lid, richtlijn jaarrekening

In de concept nota van toelichting (p. 9) valt te lezen dat het voorschrift dat het bestuur ervoor verantwoordelijk is dat het overzicht van betalingen naar zijn beste weten en vermogen overeenkomstig het besluit wordt opgesteld en openbaar wordt gemaakt geen implementatie behoeft omdat het valt onder de algemene voorschriften voor de taakvervulling en aansprakelijkheid uit art. 2:9 BW. In het ontwerpbesluit is niet verankerd dat het overzicht van betalingen een getrouw beeld moet geven van de materiële betalingen die aan overheden zijn gedaan (vgl. art. 2:391 BW). Evenmin is erin voorzien dat de bij de onderneming als ter zake verantwoordelijk aangewezen personen een verklaring dienen af te leggen omtrent de juistheid en getrouwheid van de gegevens in het overzicht van betalingen (vgl. art. 5:25c Wft en art. 5:25d Wft). Eumedion vindt het wenselijk wanneer hier ter implementatie van art. 45, tweede lid, richtlijn jaarrekening alsnog in zou worden voorzien. Volledigheidshalve wordt er nog op gewezen dat op het moment dat het overzicht van betalingen onderdeel uitmaakt van het bestuursverslag hier automatisch in wordt voorzien omdat in dat geval art. 2:391 BW, art. 5:25c Wft en art. 5:25d Wft van toepassing zijn.

4. Motie over bredere verplichting country-by-country reporting

Door de Tweede Kamer is een motie² aangenomen waarin de regering wordt verzocht zich er in Europees verband voor in te zetten dat andere bedrijven (dan banken en ondernemingen in de winningsindustrie en in de houtkap van oerbossen) hun belastingafdracht aan landen openbaar moeten maken en de Tweede Kamer hierover voor de zomer te informeren. Banken, bepaalde beleggingsondernemingen en bedrijven actief in de winningsindustrie en in de houtkap dienen op grond van CRD IV respectievelijk de richtlijn jaarrekening en de herziene richtlijn transparantie jaarlijks informatie openbaar te maken over (onder andere) betaalde belastingen over winsten uitgesplitst naar ieder land waarin zij actief zijn. Eumedion steunt deze rapportageplicht en is voorstander van een uitbreiding van deze verplichting naar alle beursvennootschappen. Het verhogen van de transparantie over betaalde belastingen per land vergroot de transparantie van beursvennootschappen. Deze informatie is voor een belegger met een lange termijnhorizon van belang voor het goed kunnen analyseren van een vennootschap en om op basis van die analyse een beleggingsbeslissing te nemen. Daarnaast kunnen institutionele beleggers deze informatie gebruiken om de dialoog met de betreffende vennootschappen aan te gaan. Eumedion verzoekt om, in aanvulling op de brief die onlangs door de staatssecretaris van het ministerie van Financiën is gestuurd³, in de nota van toelichting in te gaan op de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan voornoemde motie.

Eumedion stelt het zeer op prijs als bovenstaande punten worden betrokken in de voorbereiding van het definitieve besluit.

Wij zijn uiteraard graag bereid ons commentaar mondeling nader toe te lichten. Onze contactpersoon is Diana van Kleef (diana.vankleef@eumedion.nl, tel. 070 2040 302).

Met vriendelijke groet,

Drs. Rients Abma
Directeur Eumedion

² Kamerstukken II 2014-15, 25 087, nr. 90.

³ <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2015/06/02/brief-over-internationale-belastingen-en-belastingontwijking.html>.